

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญภาพ.....	(14)
สารบัญแผนภูมิ.....	(16)
บทที่	หน้า
1	บทนำ.....
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....
	ขอบเขตของการวิจัย.....
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....
	ความหมายและที่มาของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....
	ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....
	มิติของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....
	ความหมายในมิติที่เน้นผลกระทบต่อเศรษฐกิจ.....
	ความหมายในมิติที่เน้นผลกระทบต่อสังคมวัฒนธรรม.....
	ความหมายในมิติที่เน้นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม.....
	แนวคิดการพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....
	แนวคิดการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.....
	ความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม.....
	ความยั่งยืนทางด้านสังคม.....
	ความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ.....

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	แนวคิดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่.....	14
	ความสามารถทางด้านกายภาพ.....	14
	ความสามารถทางด้านสังคม.....	14
	ความสามารถทางด้านนิเวศ.....	14
	แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	15
	แนวคิดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	16
	หลักการของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	16
	องค์ประกอบของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	18
	การวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	19
	ทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	19
	นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	20
	การตลาด.....	21
	การบริการการท่องเที่ยว.....	21
	แนวคิดการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	22
	กลุ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	22
	กลุ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทขึ้นชมธรรมชาติ.....	22
	กลุ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทตื่นเต้นผจญภัยท้าทายกับธรรมชาติ.....	23
	ชุมชนกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	23
	บทบาทชุมชนและภาคเอกชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	24
	บทบาทของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	24
	บทบาทของชุมชนตามสิทธิกฎหมาย.....	24
	บทบาทของชุมชนทางสังคม.....	25
	บทบาทของภาคเอกชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	26
	แหล่งความรู้ชุมชนต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	26
	แหล่งความรู้ภายในชุมชน.....	26
	แหล่งความรู้จากภาครัฐ.....	27
	แหล่งความรู้จากสถาบันการศึกษาในพื้นที่.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	ผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชน.....	28
	ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม.....	28
	ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ.....	28
	ผลกระทบด้านสังคม.....	28
	ผลกระทบด้านวัฒนธรรม.....	28
	นโยบายและแนวทางของรัฐบาลในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	29
	นโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	29
	แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	31
	ทุนชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	35
	ทุนชุมชน.....	35
	มิติแรก ทุนสังคม.....	37
	มิตที่สอง ทุนวัฒนธรรม.....	37
	มิตที่สาม ทุนเศรษฐกิจ.....	37
	ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
	ของ“ถ้ำภูผาเพชร”.....	38
	ที่มา ลักษณะทางกายภาพ และคุณค่าของ “ถ้ำภูผาเพชร”...	39
	ที่ตั้งและลักษณะการก่อตัวของ “ถ้ำภูผาเพชร”.....	44
	ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของถ้ำภูผาเพชร.....	47
	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	48
3	วิธีการศึกษาและค้นคว้า.....	50
	พื้นที่ศึกษา.....	50
	การเข้าสู่พื้นที่ศึกษา.....	51
	การเก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษา.....	52
	ผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	53
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
	การดำเนินการวิจัย.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	บริบทชุมชนตำบลปาล์มพัฒนา..... 57 การเกิดขึ้นของ “นิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้” และตำบลปาล์มพัฒนา 57 วิถีชีวิตของชุมชนตำบลปาล์มพัฒนา..... 62 การผลิตและการบริโภค..... 62 การแลกเปลี่ยนและการกระจาย..... 63 ลักษณะทางกายภาพของตำบลปาล์มพัฒนา..... 64 สภาพภูมิศาสตร์..... 64 ที่ตั้งและขนาดพื้นที่..... 64 ลักษณะโครงสร้างทางธรณี..... 64 ลักษณะภูมิประเทศ..... 65 ลักษณะภูมิอากาศ..... 65 ความชื้นและปริมาณน้ำฝน..... 65 อุณหภูมิ..... 66 ลมและทิศทางลม..... 66 ฤดูกาล..... 66 พืชพรรณธรรมชาติและสัตว์ป่า..... 66 พืชพรรณธรรมชาติ..... 66 สัตว์ป่า..... 68 สภาพเศรษฐกิจ..... 70 ทรัพยากรธรรมชาติและ การใช้ทรัพยากร..... 70 ทรัพยากรดินและการใช้ดิน..... 70 ทรัพยากรน้ำและการใช้น้ำ..... 70 ทรัพยากรป่าไม้และการใช้ไม้..... 71 อาชีพของประชากร..... 71 เกษตรกรรม..... 71 การค้าและบริการ..... 73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	โครงสร้างพื้นฐาน.....	75
	การคมนาคมขนส่ง.....	75
	การสื่อสาร.....	75
	ไฟฟ้า.....	75
	ประปา.....	75
	สภาพสังคมและวัฒนธรรม.....	75
	ประชากร.....	76
	การศึกษา.....	77
	สุขภาพ.....	77
	การเมืองการปกครอง.....	78
	วัฒนธรรมและประเพณี.....	78
	วัฒนธรรมและประเพณีของศาสนาพุทธ.....	79
	วัฒนธรรมและประเพณีของศาสนาอิสลาม.....	81
5	“ถ้ำผาเพชร” ทุนธรรมชาติและการพัฒนาเป็นแหล่งการท่องเที่ยว.....	86
	ทุนธรรมชาติ “ถ้ำผาเพชร” : จุดเริ่มต้นพัฒนาการท่องเที่ยว.....	86
	การตั้งถิ่นฐานชุมชนหมู่บ้าน “บ้านควนดินดำ” : บริบทชุมชน รอบ“ถ้ำผาเพชร”.....	87
	รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน.....	87
	การค้นพบ “ถ้ำผาเพชร” ทางกายภาพและ โบราณวัตถุ.....	89
	การกำเนิด “ถ้ำผาเพชร” : คุณค่าทางธรณีวิทยา.....	91
	บริเวณพื้นที่ภูมิประเทศหินปูน (Karsts Topography) ของ “ถ้ำผาเพชร”.....	93
	หินงอก.....	93
	หินย้อย.....	94
	เสาหิน.....	94
	ม่านหินย้อย.....	94
	หลุมยุบ.....	96

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	“ถ้าภูผาเพชร” : คุณค่าทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์.....	97
	“ถ้าภูผาเพชร” : ลักษณะเด่นของการเป็นสถานที่ท่องเที่ยว.....	98
	“ถ้าภูผาเพชร” : การพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว.....	100
	“ถ้าภูผาเพชร” : แนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งการท่องเที่ยว.....	106
	แนวทางการพัฒนา “ถ้าภูผาเพชร” ของภาครัฐ:จุดเริ่มต้น.....	106
	แนวทางการพัฒนา “ถ้าภูผาเพชร” ของภาครัฐ:การพัฒนาสู่ภายนอก	107
	แนวทางการพัฒนา “ถ้าภูผาเพชร” ของภาครัฐ:การเข้าสู่ตลาด.....	110
	แนวทางการพัฒนา “ถ้าภูผาเพชร” ของภาครัฐ:ปัญหาอุปสรรค	
	และการแก้ไข.....	112
	แนวทางการพัฒนา “ถ้าภูผาเพชร” ของภาคเอกชน.....	115
	ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนา “ถ้าภูผาเพชร”: ผลกระทบเชิงลบ...	116
6	“ถ้าภูผาเพชร” : ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	119
	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริบทชุมชน “ถ้าภูผาเพชร”.....	119
	ความหมาย “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” ในบริบทชุมชน “ถ้าภูผาเพชร”	120
	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการเรียนรู้ การรักษาความสมดุล	
	ของธรรมชาติ การเกิดความรักและการหวงแหนวัฒนธรรม	120
	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็น โอกาสการสร้างรายได้ใน	
	ท้องถิ่น.....	121
	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ความสำคัญต่อการรักษา กลมกลืน	
	ลดการทำลายธรรมชาติ.....	122
	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการเข้าใจสภาพสังคมและ	
	วัฒนธรรม.....	122
	เงื่อนไขและศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	123
	การไม่ทำลายสภาพแวดล้อม การอนุรักษ์และการคำนึงถึงความ	
	ปลอดภัย.....	124
	การคำนึงถึงความสามารถที่จะรองรับได้ของพื้นที่.....	124
	การให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม.....	125

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
6	การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร”	126
	หลักการของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร”	126
	องค์ประกอบของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร”	127
	การวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร”	128
	การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร” กลุ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	130
	กลุ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทขึ้นชมธรรมชาติ และการ ท่องเที่ยวประเภทต้นเดินผจญภัยทำทายธรรมชาติ	130
	บทบาทของชุมชนและภาคเอกชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร”	131
	บทบาทของชุมชนตามสิทธิกฎหมาย	131
	บทบาทของชุมชนทางสังคม	132
	บทบาทของภาคเอกชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร”	133
	แหล่งความรู้ชุมชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร” แหล่งความรู้ภายในชุมชน	134
	แหล่งความรู้จากภาครัฐ	134
	แหล่งความรู้จากสถาบันการศึกษาในพื้นที่	136
	ผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร” ที่มี ต่อชุมชน	137
	ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม	137
	ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	138
	ผลกระทบด้านสังคม	138
	ผลกระทบด้านวัฒนธรรม	139

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
6	
นโยบายและแนวทางของรัฐบาลในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร”	140
นโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร”	140
แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร”	141
ทุนชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ “ถ้ำผาเพชร”	143
ทุนธรรมชาติ.....	143
ทุนทางเศรษฐกิจ.....	144
ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม.....	148
ทุนทางการเมือง	149
7 ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	152
ผลการศึกษา.....	152
“ถ้ำผาเพชร” ทุนธรรมชาติและการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว....	153
เงื่อนไขและศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	154
ข้อเสนอแนะ.....	157
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	157
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	158
ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ.....	158
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	159
บรรณานุกรม.....	160
ภาคผนวก.....	170
ภาคผนวก ก ระเบียบว่าด้วยการบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวถ้ำผาเพชร....	171
ภาคผนวก ข ใบสมัครเจ้าหน้าที่นำเที่ยว (มัลคฤเทศก์) ขององค์การบริหารส่วน ตำบลป่าลุ่มพัฒนา.....	174
ประวัติผู้วิจัย.....	177